

ELŻBIETA ROSZKO-WÓJTOWICZ**Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
Uniwersytetu Łódzkiego****UWARUNKOWANIA DLA PODEJMOWANIA
DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W POLSCE –
PRÓBA PORÓWNIANIA I OCENY**Opiniodawca: **dr hab. Marianna Greta, prof. UŁ**

Każdy polski obywatel ma prawo do założenia własnego przedsiębiorstwa na terenie Unii Europejskiej. Proces otwierania nowej firmy bądź tworzenia jej oddziału jest uzależniony od praw obowiązujących wszystkie państwa członkowskie oraz przepisów występujących na terenie kraju, w którym działalność gospodarcza ma być prowadzona. Z punktu widzenia przedsiębiorcy tak samo ważna jest opłacalność zakładania firmy w danym regionie wynikająca z sytuacji makroekonomicznej co przychylność władz i nieskomplikowane procedury administracyjne. W celu ujawnienia najbardziej sprzyjających przedsiębiorcom warunków, Bank Światowy opracował Wskaźnik Łatwości Prowadzenia Przedsiębiorstwa (ang. Ease of Doing Business Index). Wskaźnik ten pozwala na uszeregowanie państw w rankingu. Wyższa pozycja na liście wskazuje na lepsze, zazwyczaj prostsze, przepisy regulujące sprawy związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz silniejszą ochronę własności przez prawo.

Niniejszy artykuł ma na celu ocenę warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski na tle pozostałych państw członkowskich UE. W związku z tym zaprezentowane zostaną ogólne wartości rankingu oraz charakterystyki liczbowe dotyczące rozpoczynania działalności gospodarczej w formie spółki z o.o. w latach 2004-2013. Ponadto omówione zostaną wyniki analizy zależności pomiędzy wybranymi zmiennymi z rankingu a liczbą podmiotów noworejestrowanych na terenie Polski. Horyzont czasowy analizy zależności został ograniczony do okresu 2004-2011, ponieważ na chwilę obecną nie występują w bazie Banku Danych Lokalnych bardziej aktualne dane dotyczące wybranych do analizy zmiennych krajowych. Dane empiryczne do analizy pozyskano w formie elektronicznej za pomocą stron internetowych Banku Światowego oraz Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce (Bank Danych Lokalnych).

W wyniku przeprowadzonych analiz wykazano, iż Polska znacznie awansowała w rankingu, co potwierdza proces upraszczania procedur związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Tym samym na przestrzeni analizowanego okresu zaobserwowano wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Polski.

Słowa kluczowe: Bank Światowy, raport *Doing Business*, przedsiębiorczość, sektor MŚP.

1. Wstęp

Każdy polski obywatel, podobnie jak obywatele innych państw członkowskich, korzysta z tych samych praw, w tym prawa do zakładania i prowadzenia własnego przedsiębiorstwa na terenie Unii Europejskiej. Każdy Polak ma prawo założyć firmę w dowolnym kraju członkowskim. Prowadząc działalność gospodarczą na terenie dowolnego kraju UE, należy przestrzegać tych samych warunków i zasad co obywatele danego kraju. [Komisja Europejska, Luksemburg, 2012, s. 19] Z punktu widzenia przedsiębiorcy tak samo ważna jest opłacalność zakładania firmy w danym regionie wynikająca z sytuacji makroekonomicznej co przychylność władz i nieskomplikowane procedury administracyjne. W celu ujawnienia najbardziej sprzyjających przedsiębiorcom warunków, Bank Światowy opracował Wskaźnik Łatwości Prowadzenia Przedsiębiorstwa (ang. *Ease of Doing Business Index*). Wskaźnik ten pozwala na uszeregowanie państw w rankingu. Wyższa pozycja na liście wskazuje na lepsze, zazwyczaj prostsze, przepisy regulujące sprawy związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz silniejszą ochronę własności przez prawo.

1 maja 2004 Polska stała się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. Dzięki temu Polacy, podobnie jak inni obywatele państw unijnych, mogą korzystać z przywilejów i udogodnień stosowanych wobec mieszkańców krajów UE. Wśród czterech podstawowych swobód rynku wewnętrznego należy wymienić: swobodny przepływ dóbr i usług, kapitału oraz ludzi w ramach wspólnego rynku [Enterprise Europe Network London, London Chamber of Commerce and Industry, London 2010, s. 3]. Umocniony wspólny rynek jest w dzisiejszych czasach jednym z największych atutów UE. Wspiera i zarazem chroni prawa 500 mln ludzi i 22 mln firm w 27 państwach członkowskich, otwiera przed nimi nowe szanse i możliwości [Komisja Europejska, Luksemburg, 2012, s. 5]. Prawa, o których mowa zostały zagwarantowane w Traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską [Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, Warszawa 2005]. Traktat ustanawia zasady i reguły funkcjonowania wspólnego rynku, na którym nie występują ani jakościowe, ani ilościowe bariery handlowe. Przedsiębiorstwa mogą bez przeszkód sprzedawać swoje towary i oferować usługi w dowolnym miejscu wspólnotowego rynku

[Enterprise Europe Network London, London Chamber of Commerce and Industry, London, s. 3]. Każdy obywatel ma prawo zakładać działalność gospodarczą na dowolnie wybranym terenie należącym do Wspólnoty. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej^{1,2} stanowi, iż „ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego Państwa Członkowskiego na terytorium innego Państwa Członkowskiego są zakazane w ramach poniższych postanowień. Zakaz ten obejmuje również ograniczenia w tworzeniu agencji, oddziałów lub filii przez obywateli danego Państwa Członkowskiego, ustanowionych na terytorium innego Państwa Członkowskiego”^{3,4}.

Niniejszy artykuł ma na celu ocenę warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Polski na tle pozostałych państw członkowskich. Dla potrzeb realizacji celu pracy dokonano przeglądu definicji przedsiębiorstwa i przedsiębiorcy na gruncie prawa krajowego oraz odpowiednich dyrektyw unijnych, w tym w odniesieniu do sektora MŚP. W dalszej części artykułu zaprezentowana została konstrukcja rankingu Banku Światowego. Następnie poddano analizie dane odnoszące się do rankingu *Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej* oraz charakterystyki liczbowe dla zagadnienia *Rozpoczynanie działalności gospodarczej* w formie spółki z o.o. w latach 2004-2013. Dodatkowo omówione zostały wyniki analizy zależności pomiędzy wybranymi zmiennymi z rankingu a liczbą podmiotów noworejestrowanych na terenie Polski w oparciu o współczynnik korelacji rang Spearmana. Horyzont czasowy analizy zależności obejmuje lata 2004-2011. Wynika to, po pierwsze z braku bardziej aktualnych danych w bazie Banku Danych Lokalnych na temat liczby nowopowstających podmiotów gospodarczych, a po drugie z faktu, iż ranking Banku Światowego prowadzony jest od roku 2004. Dane empiryczne do analizy pozyskano w formie elektronicznej za pomocą stron internetowych Banku Światowego oraz Głównego Urzędu Statystycznego w Polsce (Bank Danych Lokalnych).

W wyniku przeprowadzonych analiz wykazano, iż Polska znacznie awansowała w rankingu, co potwierdza proces upraszczania procedur związanych

¹ 1 grudnia 2009 r. wszedł w życie traktat lizboński, na mocy którego „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej” zastąpił „Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską” (Traktat lizboński, art. 2 ust. 1).

² Por. EUR-Lex <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index.htm> [pobrano 16.01.2013].

³ Por. treść traktatu Komisja Europejska, *Wersja skonsolidowana traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, Dziennik Urzędowy Komisji Europejskiej, 2010/C 83/47, 30.03.2010

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:PL:PDF> [pobrano 16.01.2013].

⁴ Część trzecia, Polityka i działania wewnętrzne Unii traktatu o funkcjonowaniu UE, rozdział 2 – Prawo Przedsiębiorczości, artykuł 49 (artykuł 43 TWE).

z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. W raporcie opublikowanym przez Bank Światowy *Doing Business 2013. Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*, zostało stwierdzone, iż Polska, pomimo licznej konkurencji – 184 kraje, reformowała się najszybciej w okresie 2011-2012. Na podstawie zebranych informacji w okresie czerwiec 2011 – maj 2012 instytucja z Waszyngtonu oceniła, że Polska uprościła formalności związane z rejestrowaniem tytułu własności nieruchomości. Ponadto, dzięki zmianom wobec przepisów podatkowych, regulujących zawieranie i egzekwowanie umów oraz przepisów z zakresu prawa upadłościowego prowadzenie działalności gospodarczej stało się dogodniejsze. [World Bank, Washington DC 2013, s. 1] W opinii ekspertów Banku Światowego, Polska, na tle pozostałych krajów, wypadła znacznie lepiej nie tylko w rankingu za ostatni rok, ale również wiodła prym w zestawieniu, które podsumowało wprowadzane reformy w okresie 2005-2012. [World Bank, Washington DC 2013, s. 6] Od roku 2005 Polska poprawiła się tu o ponad 12%, najwięcej ze wszystkich krajów Unii Europejskiej, a nawet OECD. [World Bank, Washington DC 2013, s. 9]

2. Przedsiębiorstwo i Przedsiębiorca w świetle przepisów prawa

Przedsiębiorstwo, zwane również jednostką gospodarczą, to wyodrębniony prawnie, organizacyjnie i ekonomicznie podmiot, prowadzący działalność gospodarczą na własny rachunek z zamiarem osiągnięcia zysku przy jednoczesnej minimalizacji kosztów. Przedsiębiorstwo można również zdefiniować, jako planowo zorganizowaną działalność, której celem jest produkcja, wytworzenie i/lub sprzedaż dóbr albo usług. Przedsiębiorstwo występuje na rynku zarówno w roli sprzedawcy jak i nabywcy, dzięki temu tworzą się jego interakcje z otoczeniem [D. Krzemińska, Poznań 2002, s. 14]. Przedsiębiorstwa są zróżnicowane między innymi pod względem: rozmiarów, form własności, struktury organizacyjnej i rodzaju świadczonych usług, zakresu prowadzonej działalności.

We współczesnych przedsiębiorstwach, gdzie dochodzi do rozróżnienia pomiędzy sferą własności a sferą zarządzania coraz częściej poza maksymalizacją zysku pojawiają się również i inne cele, do realizacji których dąży podmiot gospodarczy. W kręgu zainteresowania menedżerów znacznie częściej pojawia się maksymalizacja przychodów i wielkości sprzedaży, czy też maksymalizacja użyteczności⁵.

⁵ Szerzej na ten temat H. Simon w odniesieniu do Teorii Ograniczonej Racjonalności, por. Simon, Herbert A., *Behavioural Economics*, The New Palgrave, A Dictionary of Economics, Vol. 1, 1987, s. 221-24.

Na gruncie prawodawstwa polskiego wyróżniamy akty prawne które definiują zagadnienia związane z prowadzeniem własnego biznesu. Ustawa z 23 kwietnia 1964 zwana dalej Kodeksem Cywilnym podaje definicję przedsiębiorstwa, która stanowi iż jest to zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych⁶.

Zgodnie z ustawą do cech szczególnych przedsiębiorstwa należy zaliczyć, m.in.:

- nazwę przedsiębiorstwa;
- nieruchomości i ruchomości, które należą do przedsiębiorstwa, w tym urządzenia, materiały towary oraz wyroby, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- prawa majątkowe związane z najmem czy też dzierżawą nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- zobowiązania i obciążenia wynikające z prowadzenia działalności gospodarczej;
- prawa z tytułu własności papierów wartościowych oraz środki pieniężne;
- koncesje, licencje i zezwolenia;
- patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- tajemnice przedsiębiorstwa;
- księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W myśl Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej za przedsiębiorcę uznać należy, osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą⁷. Dodatkowo, ustawa, podaje, iż przedsiębiorcą są także wspólnicy w spółce cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Elementem pierwotnym dla przedsiębiorstwa jest podjęta inicjatywa, wynikająca z pomysłowości i kreatywności właściciela, której naturalną konsekwencją jest rejestracja działalności gospodarczej. Na gruncie prawa polskiego, ustawodawca definiuje działalność gospodarczą⁸ jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie rozpoznawanie

⁶ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późniejszymi zmianami), Dział 3, art. 55¹.

⁷ Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004, Dz. U. 2004 Nr 173 poz. 1807, Rozdział 1, art. 4.

⁸ Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004, Dz. U. 2004 Nr 173 poz. 1807, Rozdział 1, art. 2

i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Zaprezentowany zbiór definicji obowiązuje w prawie polskim. Należy zauważyć, iż formalny zapis pojęcia może różnić się w zależności od kraju, w którym ma miejsce utworzenie działalności gospodarczej. Poniższe zestawienie stanowi wyciąg z polskich aktów prawnych w odniesieniu do definicji przedsiębiorcy.

Tabela 1. Definicja przedsiębiorcy na gruncie prawa polskiego

Akt prawny	Definicja
art. 43¹ Kodeksu Cywilnego	Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w np. 33 ¹ § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.
art. 4 ust. 1 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej	Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.
art. 5 Prawa upadłościowego i naprawczego	Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest przedsiębiorca w rozumieniu art. 43 ¹ KC.
art. 2 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	Przedsiębiorcami, w rozumieniu ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową uczestniczą w działalności gospodarczej.
art. 4 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	<ul style="list-style-type: none"> • Ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy – rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także: osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, • osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, • osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie

	<p>prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13,</p> <ul style="list-style-type: none"> • związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
t. 3 Ustawy o cenach	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorca – podmiot prowadzący działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.
art. 479² Kodeks Postępowania Cywilnego	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wymienionych w tabeli aktów prawnych.

Kolejną konsekwencją dostosowania prawodawstwa krajowego do unijnego jest przyjęcie wspólnej, opartej o jednolite kryteria definicji sektora MSP. Definicja małego i średniego przedsiębiorstwa (MŚP) weszła w życie 1 stycznia 2005 r., na mocy zalecenia Komisji 96/280/WE z dnia 3 kwietnia 1996 r.⁹, które zostało zastąpione zaleceniem 2003/361/WE z 6 maja 2003 r.¹⁰ dotyczącym definicji mikro przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw.¹¹ Warunkiem koniecznym do zakwalifikowania podmiotu do grupy MŚP konieczne jest najpierw rozstrzygnięcie, czy podmiot można uznać za przedsiębiorstwo. Jak podaje Komisja Europejska, przedsiębiorstwem jest

⁹ Por. Zalecenie Komisji 96/280/WE z dnia 3 kwietnia 1996 r. (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 4).

¹⁰ Zalecenie Komisji 96/280/WE z dnia 3 kwietnia 1996 r. zostało zastąpione zaleceniem 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.).

¹¹ Por. Komisja Europejska, *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 364/2004 z 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzające jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju*, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0364:PL:PDF> [pobrano 17.01.2013].

każdy podmiot, który prowadzi działalność gospodarczą bez względu na formę organizacyjno-prawną. Oznacza to, że przedsiębiorstwem są zarówno osoby prowadzące działalność na własny rachunek jak i przedsiębiorstwa rodzinne, spółki, czy też stowarzyszenia [European Commission, Luxembourg 2006, s. 12]. Według klasyfikacji stosowanej w Unii Europejskiej, kryteria wyróżniające typy przedsiębiorstw to liczba zatrudnionych oraz roczny obrót lub suma bilansowa. Zgodnie z nią, w skład sektora MŚP wchodzi [European Commission, „Official Journal of the European Union” May 2003, s. 39]:

- 1) **mikroprzedsiębiorstwo** – przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 10 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro,
- 2) **małe przedsiębiorstwo** – przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 50 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 10 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów euro,
- 3) **średnie przedsiębiorstwo** – przedsiębiorstwo, które:
 - zatrudnia mniej niż 250 pracowników oraz
 - jego roczny obrót nie przekracza 50 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów euro.

Tabela 2. Klasyfikacja sektora MŚP

Kategoria przedsiębiorstwa	Liczba osób zatrudnionych: roczne jednostki robocze	Roczny obrót	Całkowity bilans roczny
Średnie	< 250	≤ 50 mln euro (1996 – 40 mln euro)	≤ 43 mln euro (1996 – 27 mln euro)
Małe	< 50	≤ 10 mln euro (1996 – 7 mln euro)	≤ 10 mln euro (1996 – 5 mln euro)
Mikro	< 10	≤ 2 mln euro (wcześniej niezdefiniowane)	≤ 2 mln euro (wcześniej niezdefiniowane)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wspólnoty Europejskiej, Nowa definicja MŚP. Poradnik dla użytkowników i wzór oświadczenia, Urząd Publikacji, 2006, s. 14, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_pl.pdf [pobrano 18.01.2013].

W celu określenia progu zatrudnienia oraz pułapów finansowych przedsiębiorcy przyjmują dane roczne za ostatni zatwierdzony okres obrachunkowy.

Utrata statusu średniego, małego lub mikroprzedsiębiorstwa następuje w momencie, gdy dwa lata z rzędu ma miejsce przekroczenie górnej lub dolnej granicy progu zatrudnienia lub pułapu finansowego dla danej kategorii.

Zapisana w ustawie z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej definicja MŚP jest tożsama z ogólnie akceptowaną rekomendacją Komisji Europejskiej z 6 maja 2003 r. (nr 2003/361/EC), co za tym idzie opiera się na w/w progach zatrudnienia oraz wielkości realizowanego obrotu lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec roku. Definicja MŚP została także zawarta w ustawie z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (ustawa SDG). Zawarte w niniejszej ustawie zapisy dotyczące kwalifikowania MŚP mają charakter kryteriów ilościowych¹². Zapisy artykułów od 104-109 w myśl zasad przyjętych przez Komisję Europejską określają zasady kwalifikowania podmiotu gospodarczego do sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Dodatkowo ustawa stanowi o tym, jak dokonuje się przeliczenia wartości progowych z euro na złoty polski oraz podaje sposób wyliczenia średniorocznego zatrudnienia w przedsiębiorstwie.

W 27 państwach Unii Europejskiej około 23 mln małych i średnich przedsiębiorstw stanowi 99% wszystkich firm i zapewnia około 75 mln miejsc pracy¹³. Liczba tego typu działalności stale rośnie. Nowa definicja uwzględnia wspomnianą tendencję wzrostową i wyznacza progi finansowe klasyfikujące firmy ze względu na ich roczny przychód. Zmiana ta ma na celu zachęcenie do przyjęcia środków, służących rozwiązaniu problemów jakie napotykają mikroprzedsiębiorstwa, zwłaszcza w fazie uruchomienia.

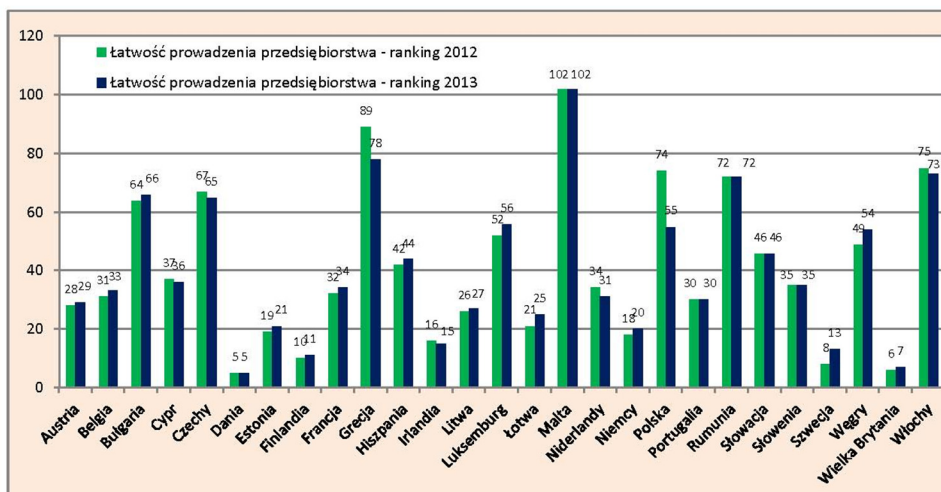
3. Polska na tle państw UE według klasyfikacji Banku Światowego na podstawie raportu *Doing Business*

Doing Business Report (DBR lub DB) to raport przygotowywany cyklicznie, raz do roku począwszy od roku 2004, przez grupę ekspertów Banku Światowego i podporządkowaną mu instytucję kredytową International Finance Corp. Raport początkowo, tj. w roku 2004 opracowany był dla 133 państw, w każdej kolejnej edycji liczba krajów w rankingu stale rosła, w najnowszej edycji *Doing Business 2013* uwzględnionych zostało aż 185 państw z różnych części świata. [por. <http://www.doingbusiness.org/methodology/methodology-note>] DBR

¹² Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, z dnia 2 lipca 2004 r., Dz. U. 2004 Nr 173 poz. 1807, Rozdział 7, art. 104-109, s. 51-53.

¹³ W odniesieniu do UE-25, por. European Commission, *The new SME definition. User guide and model declaration*, Publication Office, 2006, s. 5, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf [pobrano 11.01.2013].

jest powszechnie znany i używany przez naukowców, decydentów, polityków, ekspertów w dziedzinie rozwoju, dziennikarzy i przedsiębiorców, aby przeciwdziałać biurokracji i promować nowe reformy mające na celu usprawnienie działań przedsiębiorczych. Ranking ten pomaga określić konkurencyjność i przedsiębiorczość wybranych krajów. W 2013 roku, jak już wspomniano wcześniej, na liście rankingowej – *Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej* – znalazło się 185 państw z różnych części świata, tj. o dwa więcej w stosunku do roku poprzedzającego. Klasyfikacja na wyższej pozycji w rankingu oznaczała, bardziej sprzyjające warunki dla funkcjonowania biznesu w danym kraju.

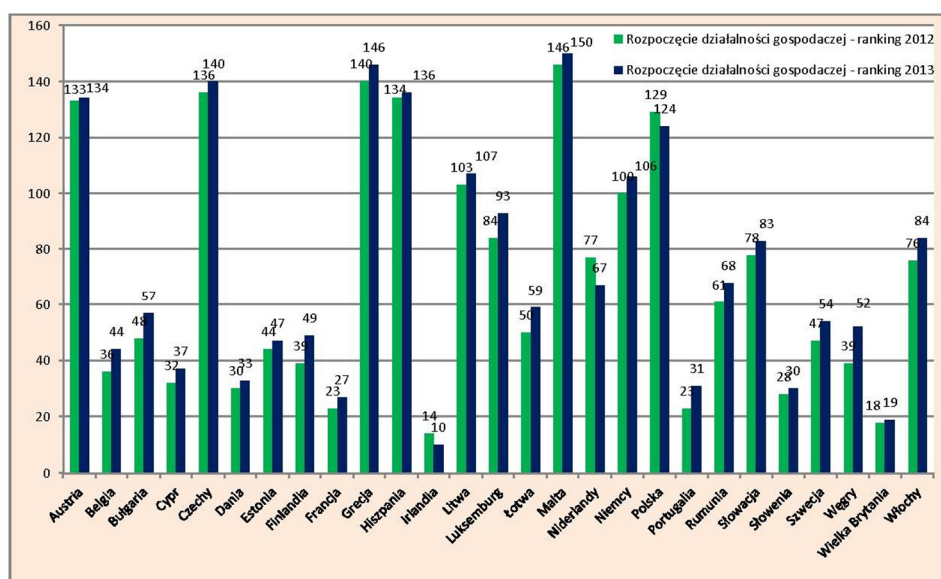

Rys. 1. Ranking *Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej* w latach 2012-2013 wg Banku Światowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych www.doingbusiness.org [pobrano 03.01.2013].

Z danych przedstawionych na wykresie wynika, iż na 27 państw członkowskich UE, 7 z nich poprawiło swoją pozycję w rankingu Banku Światowego *Doing Business*. Wśród państw wyżej uplasowanych w rankingu w roku 2013 aniżeli w 2012 znalazły się: Cypr, Czechy, Grecja, Irlandia, Włochy, Niderlandy oraz Polska. Warto w tym miejscu podkreślić, iż największy przeskok w rankingu spośród krajów UE-27 odnotowała Polska, awansując z pozycji 74 (2012) na 55 (2013). Pomimo znacznej poprawy sytuacji w Polsce, niestety zajmujemy dopiero 20 miejsce wśród państw unijnych. Gorszą aniżeli Polska pozycję w rankingu odnotowały jedynie: Luksemburg, Czechy, Bułgaria,

Rumunia, Włochy, Grecja i Malta. Warunki dla prowadzenia biznesu pozostały na niezmiennym poziomie, według metodologii przyjętej przez Bank Światowy, w następujących krajach: Dania, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja oraz Słowenia. W pozostałych państwach unijnych prowadzenie działalności gospodarczej uległo pogorszeniu. Skutkowało to przesunięciem w rankingu w dół, ale maksymalnie o 5 pozycji. Warto pokreślić, iż według zaprezentowanego przez Bank Światowy rankingu na rok 2013 państwa UE nie znajdują się raczej w czołówce światowej pod względem sprzyjającego środowiska dla prowadzenia własnej działalności gospodarczej w formie spółki z o.o. W pierwszej dziesiątce na 185 państw znalazły się tylko Dania z 5 pozycją w rankingu oraz Wielka Brytania, która uplasowała się na miejscu 7. Wynika z tego, że rozpoczęcie działalności gospodarczej jest znacznie łatwiejsze poza UE. W rankingu *Doing Business 2013* wśród 30 pierwszych krajów, pojawiły się jedynie 4 państwa unijne.

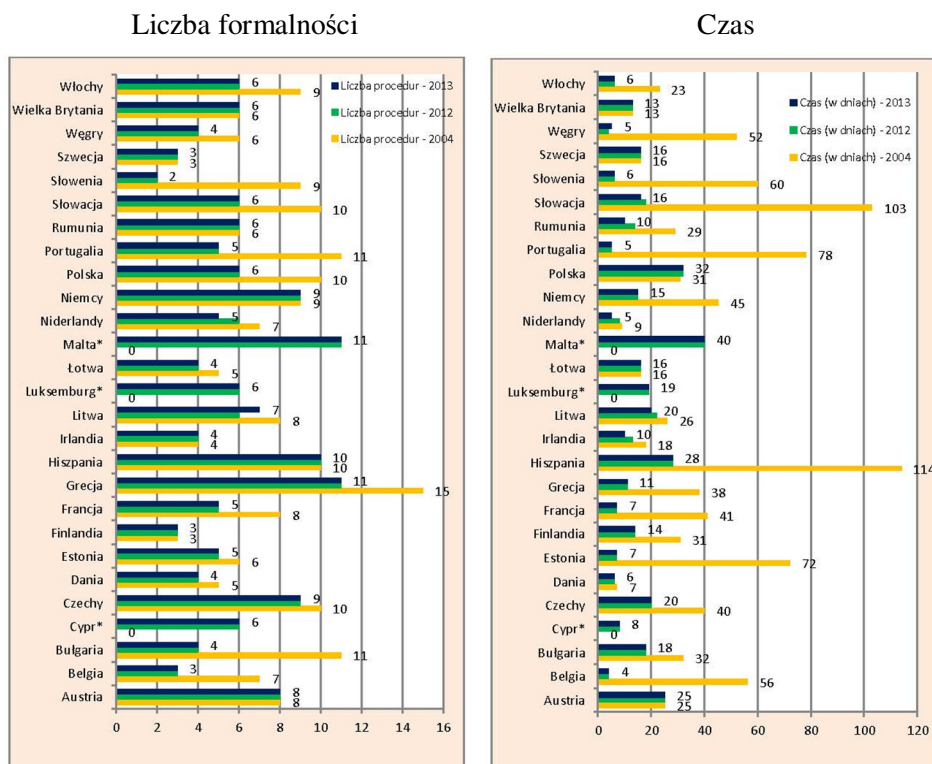

Rys. 2. Ranking *Rozpoczęcie działalności gospodarczej* w latach 2012-2013 według Banku Światowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych www.doingbusiness.org [pobrano 03.01.2013].

Na podstawie danych zaprezentowanych w kategorii *Rozpoczynanie działalności gospodarczej* w latach 2012-2013 można stwierdzić, iż w tym przypadku jedynie 3 na 27 państw awansowały w rankingu, była to Polska

(5 pozycji), Irlandia (4 pozycje) oraz Niderlandy (10 pozycji). Wśród pozostałych 24 krajów jak podaje raport *Doing Business 2013*, żaden z nich nie utrzymał pozycji w rankingu z roku poprzedniego. Zarówno w roku 2012, jak i 2013 najgorszą pozycję w rankingu miała Malta, odpowiednio 146 i 150 miejsce. Natomiast największy spadek w rankingu, bo aż o 13 pozycji, odnotowały Węgry, tym samym uplasowały się w rankingu zaprezentowanym w *Doing Business 2013* na pozycji 52.

Rys. 3. Pracochłonność oraz czasochłonność działań zmierzających do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej w poszczególnych krajach w latach 2004, 2012, 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych www.doingbusiness.org [pobrano 03.01.2013]; * braki danych dla Cypr, Luksemburg, Malta 2004.

Bank Światowy definiuje sprawę formalną jako interakcję, wymaganą prawem, założycieli przedsiębiorstwa z instytucjami zewnętrznymi, np. instytucje administracji rządowej i/lub samorządowej, prawnicy, audytorzy, notariusze). Największa liczba formalności, z jakimi należy się uporać w celu

uruchomienia działalności gospodarczej jest charakterystyczna dla Grecji, Malty, ale również Hiszpanii. Z najmniej skomplikowaną drogą do założenia własnej działalności gospodarczej spotkamy się w Słowenii, ale również w Belgii, Finlandii i Szwecji – tam wystarczą maksymalnie trzy kroki formalne, aby rozpocząć własny biznes. W Polsce na drodze do założenia własnego biznesu napotkamy 6 spraw formalnych. Podobnie wygląda sytuacja w sześciu innych państwach członkowskich – Włochy, Wielka Brytania, Słowacja, Rumunia, Luksemburg, Cypr. Ale, aż w 12. państwach załatwienie formalności zamyka się w co najwyżej pięciu krokach.

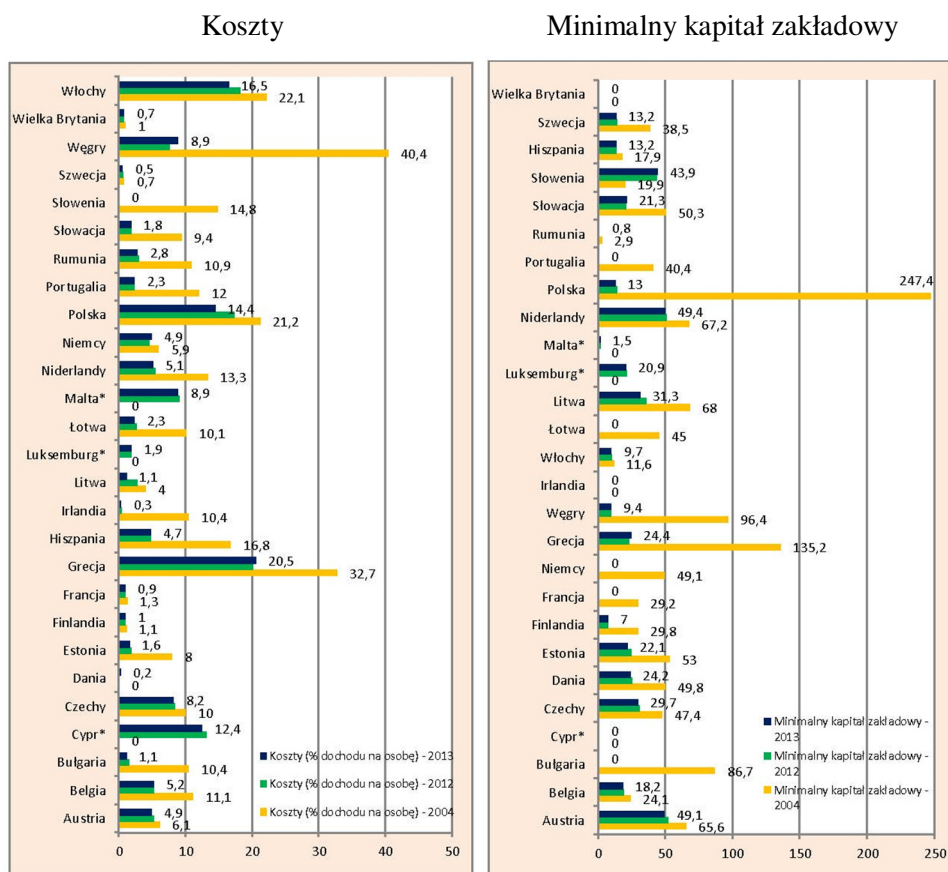
Czas określany jest za pomocą dni kalendarzowych. Wartość zmiennej określona jest na podstawie opinii prawników jako średni czas, potrzebny w praktyce do załatwienia poszczególnych formalności, przy założeniu minimalnych dodatkowych kontaktów z instytucjami administracji państwowej/samorządowej oraz braku dodatkowych opłat, w domyśle chodzi o formalne opłaty z tytułu skrócenia czasu oczekiwania, ale również o łapówki. Zakłada się, że na załatwienie jednej sprawy formalnej potrzebny jest co najmniej jeden dzień. Sprawę uznaje się za załatwioną w momencie otrzymania oficjalnego potwierdzenia na piśmie. Czas, podobnie jak formalności, może być istotnym czynnikiem zniechęcającym obywateli do podejmowania aktywności gospodarczej. Prym wśród państw członkowskich wiezie Belgia, tutaj w zaledwie 4 dni można uruchomić własny biznes. Równie korzystne warunki pod względem czasu, jaki potrzebujemy na założenie podmiotu gospodarczego, występują w Danii, Portugalii oraz na Węgrzech. Warto zwrócić uwagę, iż w 11 na 27 państw członkowskich wystarczy maksymalnie 10 dni na załatwienie spraw formalnych pozwalających na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Niestety Polska z 32 dniami znalazła się dopiero na przedostatnim miejscu, gorsza w rankingu była jedynie Malta.

Koszty wykazywane są jako udział procentowy w dochodzie narodowym w przeliczeniu na osobę. Zmienna jest sumą wszystkich obowiązkowych opłat za usługi prawne oraz specjalistyczne, jeśli takowe są wymagane prawem. Opłaty za zakup i rejestrację księgi rachunkowej są brane pod uwagę, jedynie w sytuacji gdy ich posiadanie jest wymagane odpowiednimi przepisami. Podstawę do ustalenia wysokości kosztów stanowią m.in. umowa spółki, kodeks handlowy oraz inne obowiązujące przepisy w zakresie taryfikacji opłat z tytułu założenia przedsiębiorstwa¹⁴.

Udział kosztów towarzyszących powstaniu podmiotu gospodarczego (14,4% dochodu narodowego na osobę) plasuje Polskę raczej na końcu rankingu w porównaniu do pozostałych państw członkowskich. Wśród państw, w których ten wskaźnik jest gorszy w odniesieniu do roku 2013, znalazły się jedynie Grecja

¹⁴ <http://www.doingbusiness.org/methodology/methodology-note>

i Włochy. W zdecydowanej większości państw wskaźnik jest niższy aniżeli 10%, oprócz państw już wyżej wymienionych w tej grupie znalazł się jeszcze tylko Cypr. W bazie znalazły się i takie kraje, dla których autorzy raportu podają wartość „0” – w roku 2013 była to jedynie Słowenia. Ponieważ metodologia nie definiuje dokładnie jak powyższą wartość interpretować, należałoby mniemać, iż w danym kraju założeniu podmiotu gospodarczego jakim jest spółka z o.o. nie towarzyszą żadne koszty formalne, tzn. prawem wymagane.

Rys. 4. Nakłady finansowe związane z uruchomieniem własnej działalności gospodarczej wyrażone jako % udział w dochodzie na osobę

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych www.doingbusiness.org [pobrano 03.01.2013], braki danych dla Cypr, Luksemburg, Malta 2004. W przypadku minimalnego kapitału zakładowego „0” na wykresie nie zawsze oznacza braki danych, jedynie w przypadku Cypru, Luksemburga, Malty wystąpiły braki danych w roku 2004.

Minimalny kapitał zakładowy określa, jaką kwotę gotówki przedsiębiorca zobowiązany jest wpłacić na konto bankowe lub zdeponować u notariusza przed rejestracją spółki lub najpóźniej trzy miesiące po jej zarejestrowaniu. Wyrażony jest jako udział procentowy w dochodzie narodowym w przeliczeniu na osobę. Wysokość kapitału zakładowego określa najczęściej kodeks handlowy i/lub umowa spółki.¹⁵ W przypadku minimalnego kapitału zakładowego, podobnie jak w przypadku poprzedniej zmiennej, były kraje, w których wskaźnik wyniósł „0” – w odniesieniu do roku 2013 są to: Wielka Brytania, Portugalia, Łotwa, Irlandia, Niemcy, Cypr i Bułgaria. Również przy tej zmiennej autorzy rankingu nie podają, jakie jest merytoryczne uzasadnienie dla podanych wartości. Zatem należy wysnuć przypuszczenie, że ustawodawca w tych krajach nie narzuca wartości minimalnego kapitału zakładowego dla spółki z o.o. W przypadku Polski jest to 13% dochodu narodowego na osobę. W tej kategorii Polskie prawodawstwo jest dość liberalne, aż 13 krajów UE ma progi minimalnego kapitału zakładowego wyższe, a w przypadku Austrii, Niderlandów i Słowenii można powiedzieć, że nawet zdecydowanie wyższe, udział w dochodzie narodowym na mieszkańca przewyższa próg 40%.

4. Praktyczne zastosowanie metodologii Banku Światowego na przykładzie Polski

Efektem finalnym pracy grupy eksperckiej z Waszyngtonu jest ranking państw pozwalający na ocenę poziomu łatwości bądź trudności prowadzenia działalności gospodarczej na danym terenie. Ranking powstaje w oparciu o 10 zagadnień, w ramach których analizie poddawane są przepisy prawa regulujące zasady funkcjonowania biznesu w poszczególnych krajach. Zbiór wyselekcjonowanych zmiennych dotyczy między innymi zasad rejestracji podmiotu gospodarczego w formie spółki z o.o., obrotu międzynarodowego, ochrony inwestorów, egzekwowania kontraktu czy uzyskiwania pozwolenia na budowę. Niemniej jednak słabością indeksu jest, iż nie uwzględnia zupełnie zmiennych pozwalających na charakterystykę sytuacji ogólnogospodarczej czy też ocenę kapitału ludzkiego. Niemniej jednak wyniki prac Banku Światowego należą do najczęściej cytowanych na świecie, to do nich najczęściej odwołują się politycy, naukowcy i wreszcie sami przedsiębiorcy. Zawsze publikacja raportu spotykała się i nadal spotyka z ożywioną dyskusją polityczną, co do kierunków przyszłych reform i zmian w przepisach prawa. Dodatkowo wyniki badania przyczyniały się do powstania coraz większej ilości badań w zakresie wpływu regulacji na poziomie firm na wyniki gospodarcze wielu krajów. Pozwala to twierdzić,

¹⁵ <http://www.doingbusiness.org/methodology/methodology-note>

że istnieje bezpośrednia zależność pomiędzy przepisami, które kształtują warunki dla prowadzenia biznesu a przejawami przedsiębiorczości wśród mieszkańców. W związku z tym zdecydowano wykazać użyteczność prowadzonej przez Bank Światowy klasyfikacji na przykładzie Polski. W tym celu oceniono zależność pomiędzy liczbą podmiotów noworejestrowanych (spółki prawa handlowego) a zmiennymi w kategorii *Rozpoczynanie działalności gospodarczej*. Liczba podmiotów noworejestrowanych celowo została ograniczona do spółek prawa handlowego, gdyż Bank Światowy w przypadku ww. zagadnienia bierze pod uwagę spółki z o.o.

W wyniku przeprowadzonej analizy otrzymano następujące wyniki dla Polski.

Tabela 3. Zależność korelacyjna pomiędzy badanymi zmiennymi wyrażona za pomocą współczynnika rang Spearmana

Zmienna		Liczba formalności	Czas (w dniach)	Koszty (% dochodu narodowego na osobę)	Minimalny kapitał zakładowy (% dochodu narodowego na osobę)
Liczba formalności	rho	1			
	p	.			
Czas (w dniach)	rho	-1,000**	1		
	p	.	.		
Koszty (% dochodu narodowego na osobę)	rho	,811*	-,811*	1	
	p	,015	,015	.	
Minimalny kapitał zakładowy (% dochodu narodowego na osobę)	rho	,760*	-,760*	,809*	1
	p	,028	,028	,015	.
Podmioty noworejestrowane – spółki handlowe	rho	-,756*	,756*	-,805*	-,970*
	p	,030	,030	,016	,000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL www.stat.gov.pl oraz www.doingbusiness.org

** Korelacja jest istotna na poziomie 0.01 (dwustronnie), * Korelacja jest istotna na poziomie 0.05 (dwustronnie).

Analiza w oparciu o współczynnik korelacji rang Spearmana¹⁶ potwierdziła istnienie silnej bądź bardzo silnej zależności pomiędzy liczbą podmiotów nowo zarejestrowanych na terenie Polski a następującymi zmiennymi: liczba procedur, czas potrzebny do rozpoczęcia działalności gospodarczej, koszty oraz minimalny kapitał zakładowy jako procentowy udział w dochodzie narodowym na osobę. Najsilniejsza zależność o kierunku ujemnym została wykazana pomiędzy liczbą podmiotów nowopowstałych a minimalnym kapitałem zakładowym ($S = -0,970$; $p < 0,05$). W związku z tym wzrostowi wymagań jakie stawiane są przed przedsiębiorcami co do minimalnego kapitału zakładowego towarzyszy spadek liczby nowych spółek handlowych. W pozostałych przypadkach stwierdzono istnienie nieco słabszej zależności między analizowanymi parami zmiennych, ale każdorazowo zależność ta była statystycznie istotna. Na uwagę zasługuje fakt, dodatniego znaku przy wartości współczynnika w przypadku zmiennej czas. Uzyskany wynik nakazuje sądzić, iż wydłużenie czasu potrzebnego do uruchomienia działalności gospodarczej sprzyja powstawaniu nowych podmiotów. Z punktu widzenia merytorycznego ten wniosek jest całkowicie nielogiczny. Należy jednak zauważyć, że w przypadku Polski mieliśmy do czynienia z taką sytuacją, gdzie czas nieznacznie się wydłużył na przestrzeni analizowanego okresu, a mimo to spółki i tak były zakładane. Na podstawie uzyskanych wyników można zatem stwierdzić, że czas jest tą zmienną, która ma najmniejszy wpływ na decyzje społeczeństwa o zakładaniu własnych podmiotów gospodarczych. Biurokracja oraz koszty, to są te czynniki, które znacząco mogą zniechęcić od podejmowania prywatnej inicjatywy gospodarczej. Uzyskane wyniki, pozwalają na sformułowanie wniosku, iż ranking Banku Światowego, powinien każdorazowo stanowić początkowe stadium w analizie warunków do rozwijania przedsiębiorczości w danym kraju. Nie można poprzestać jedynie na tej analizie, bo może ona prowadzić do mylących konkluzji. Potwierdza to początkowe założenie Autorki o względnej użyteczności rankingu bez prowadzenia bardziej szczegółowych analiz ekonomiczno-społecznych, pozwalających na wykazanie wpływu dodatkowych zmiennych na postawy przedsiębiorcze ludności.

W przypadku Polski uzyskano dość znaczące zależności pomiędzy poszczególnymi zmiennymi uwzględnionymi w zagadnieniu *Rozpoczynanie działalności gospodarczej*. Koszty z tytułu uruchomienia działalności gospodarczej najsilniej zależą od kryterium wysokości minimalnego kapitału zakładowego. Wzrostowi kosztów towarzyszy wzrost wartości kapitału, który przedsiębiorca musi zdeponować na koncie bankowym. Można zatem przyjąć,

¹⁶ Ze względu na istotne odstępstwa od normalności rozkładu oraz małą zmienność wartości niektórych zmiennych, ocena korelacji została przeprowadzona na podstawie współczynnika rang Spearmana.

że na wielkość kosztów związanych z uruchomieniem własnej działalności gospodarczej duży wpływ ma kryterium minimalnego kapitału zakładowego.

Badając w kolejnym kroku wpływ zmiennych – minimalny kapitał zakładowy oraz koszty – na powstawanie nowych jednostek gospodarczych, w obu przypadkach współczynnik determinacji R^2 informuje o dość dobrym dopasowaniu funkcji regresji do danych empirycznych. Analogicznie jak w przypadku badania korelacji, tak i tutaj, najlepsze dopasowanie otrzymaliśmy dla funkcji regresji opisującej zależność pomiędzy podmiotami nowo rejestrowanymi a minimalnym kapitałem zakładowym. Na podstawie wyznaczonego równania regresji można ocenić, iż wzrost zmiennej niezależnej, tj. wysokości minimalnego kapitału o jednostkę, związany jest z przeciętnym spadkiem nowopowstających przedsiębiorstw o około 45 podmiotów ($b = -44,77$; $p < 0,05$). Zmienność zmiennej zależnej została w 94% wyjaśniona za pomocą wyznaczonej funkcji regresji. W przypadku kosztów uruchomienia działalności gospodarczej, wartość współczynnika regresji ($b = 2079,8$; $p < 0,05$) wskazuje, iż liczba noworejestrowanych spółek zmniejsza się przeciętnie o około 2080 podmiotów, gdy obciążenia finansowe związane z założeniem spółki wzrastają o jednostkę. Na podstawie oszacowanego równania regresji zmienność zmiennej zależnej została wyjaśniona jedynie w 71,44%, co świadczy o gorszym dopasowaniu modelu do danych empirycznych aniżeli w pierwszym przypadku.

5. Podsumowanie

Metodologia zaproponowana przez Bank Światowy wykorzystywana jest dla porównaniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej w wybranych krajach na świecie. Mając na względzie fakt, iż w chwili obecnej ranking liczy 185 gospodarek możemy mówić o dużym znaczeniu tej miary przynajmniej z punktu widzenia terytorialnego zasięgu badanych jednostek. Ponieważ indeks ogólny – *Łatwość prowadzenia działalności gospodarczej* – stanowi wypadkową wielu cząstkowych indeksów, ogólny obraz sytuacji, którego wynikiem jest pozycja w rankingu krajów, może dawać nie do końca wiarygodny rezultat. Należy niewątpliwie pamiętać, iż ranking sam w sobie powinien stanowić przede wszystkim tło dla dalszej dyskusji w wybranym obszarze, np. *Rozpoczęcie działalności gospodarczej*, tak jak zostało to uczynione w niniejszym opracowaniu. Co więcej, wsparcie metodologii Banku Światowego dodatkowymi analizami, chociażby w oparciu o statystyki krajowe, pozwala na sformułowanie bardziej uniwersalnych wniosków. W artykule wykazano, że faktycznie istnieje znacząca zależność korelacyjna pomiędzy liczbą podmiotów nowopowstających a poszczególnymi zmiennymi wybranymi przez Autorkę do dalszych badań. Na uwagę, zasługuje fakt najwyższych wartości współczynników zależności w przypadku zmiennych określających stan obciążenia finansowego przed-

siębiorky. Z uzyskanych wyników wprost płynie wniosek, iż zmniejszenie obowiązkowych opłat, z tytułu uruchomienia własnego podmiotu gospodarczego pozytywnie wpływa na przejawy inicjatyw przedsiębiorczych w Polsce. Bardziej szczegółowa analiza poszczególnych zagadnień uwzględnionych przez Bank Światowy, pokazała, że Polska poprawiła swoją pozycję w wielu obszarach w stosunku do roku 2012. Świadczy to o tym, że podejmowane w różnych obszarach działania reformatorskie przynoszą wymierny skutek. Raport powstaje dzięki ankietom zebranych od przedsiębiorców oraz opiniom praktyków prawa, co za tym idzie awans w rankingu jest odzwierciedleniem realnych i pozytywnych zmian.

Warto jeszcze podkreślić, iż budowa indeksu ogólnego, z wielu elementów składowych, pozwala w łatwy sposób wskazać te obszary w danym kraju, w których wymagana jest interwencja. Ranking stanowi istotne źródło informacji dla decydentów administracji publicznej i samorządowej.

Wyniki prac zespołu z Waszyngtonu znajdują uznanie decydentów politycznych już od 10 lat – pierwszy raport opublikowany został w roku 2004. Awans w rankingu Banku Światowego to nie tylko prestiż, ale i wymierne korzyści gospodarcze dla danego kraju. *Doing Business* to jedyny raport, który ma takie znaczenie praktyczne. Chociaż na świecie istnieją inne opracowania tego typu, np. indeks wolności gospodarczej amerykańskiej Heritage Foundation oraz dziennika *Wall Street Journal* czy *Globalny raport o konkurencyjności* Forum Ekonomicznego w Davos, to jednak przyjmuje się, że *Doing Business* ma największe przełożenie na decyzje biznesowe.

Literatura

- [1] Enterprise Europe Network London, London Chamber of Commerce and Industry, *Setting up a Business in Europe*, December 2010, London, <http://www.londonchamber.co.uk/docimages/8148.pdf> [pobrano 16.01.2013].
- [2] European Commission, *Commission Recommendation of 6 May 2003 Concerning the Definition of Micro, Small and Medium-sized Enterprises*, 2003/361/EC, „Official Journal of the European Union” L 124, 20 May 2003, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF> [pobrano 23.01.2012].
- [3] European Commission, *The new SME definition. User guide and model declaration*, Publication Office, Luxembourg 2006, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf [pobrano 11.01.2013].
- [4] Komisja Europejska, *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 364/2004 z dnia 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 70/2001 i rozszerzające jego zakres w celu włączenia pomocy dla badań i rozwoju* <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:03:32004R0364:PL:PDF> [pobrano 17.01.2013].

- [5] Komisja Europejska, *Twoja Europa. Twoje Prawa. Prawa i możliwości na jednolitym rynku UE – praktyczny przewodnik dla obywateli i przedsiębiorstw*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2012, s. 5.
http://ec.europa.eu/internal_market/publications/docs/your-europe-your-rights/your-europe-your-rights_pl.pdf [pobrano 14.01.2013].
- [6] Komisja Europejska, *Wersja skonsolidowana traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, Dziennik Urzędowy Komisji Europejskiej, 2010/C 83/47, 30.03.2010
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:PL:PDF> [pobrano 16.01.2013].
- [7] **Krzemińska D.:** *Finanse przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2002.
- [8] **Simon, Herbert A.:** *Behavioural Economics*, The New Palgrave, A Dictionary of Economics, Vol. 1, 1987.
- [9] Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późniejszymi zmianami), Dział 3, art. 55¹.
- [10] Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, *Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską*, tekst skonsolidowany (uwzględniający późniejsze zmiany wprowadzone Traktatem z Nicei), Warszawa 2005, [http://archiwum-ukie.polskawue.gov.pl/HLP/files.nsf/0/331B545659A21095C1256FF8003CAA7/\\$file/traktatyskonsolidowane.pdf](http://archiwum-ukie.polskawue.gov.pl/HLP/files.nsf/0/331B545659A21095C1256FF8003CAA7/$file/traktatyskonsolidowane.pdf) [pobrano 11.02.2013].
- [11] Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej z 2 lipca 2004, Dz. U. 2004 Nr 173 poz. 1807, Rozdział 1, art. 2.
- [12] Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, z 2 lipca 2004 r., Dz. U. 2004 Nr 173 poz. 1807, Rozdział 7, art. 104-109.
- [13] World Bank, *Doing Business 2013: Smarter Regulations for Small and Medium-Size Enterprises*, World Bank Group, Washington DC 2013.

Netografia

- [1] EUR-Lex, <http://eur-lex.europa.eu/pl/treaties/index.htm> [pobrano 16.01.2013].
- [2] Doing Business, <http://www.doingbusiness.org/methodology/starting-a-business> [pobrano, 17.01.2013].
- [3] <http://www.doingbusiness.org/methodology/methodology-note> [pobrano 18.01.2013].
- [4] Wysoko wykwalifikowana kadra szkół zawodowych,
<http://zasobyip2.ore.edu.pl/pl/publications/download/78> [data pobrania 13.01.2013].

THE CONDITIONS FOR STARTING-UP AN ECONOMIC ACTIVITY IN POLAND – COMPARISON AND EVALUATION

Summary

Any Polish citizen have a right to set up its own business in the European Union. The process of starting a new firm or the creation of its subsidiary abroad depends on the legal regulations governed by the EU directives as well as national legally binding requirements and administrative procedures where the business is to be run. From the perspective of an entrepreneur it is of the same importance cost-effectiveness and the lack of red-tape. It is in the interest of an entrepreneur to run a business in an area where the current macroeconomic situation enhance firm's profitability. However, the positive approach of local public administration supporting entrepreneurship initiatives and uncomplicated administrative procedures in relation to the businesses work as well as incentives. In order to present the most preferable conditions for entrepreneurs, the World Bank has worked out an indicator called Ease of Doing Business Index. Countries all over the world can be ranked in relation to this index. The higher the position obtained by an economy the better the conditions for running the business and the stronger the legal protection of the business.

The aim of this paper is to evaluate the conditions for running an economic activity in Poland compared to other EU member countries. For this reason the Author will present the data regarding the general values of the Ease of Doing Business Index for the EU countries as well as other variables that characterize the starting-up a business in the form of limited liability company in the years 2004-2013. In the next chapter the correlation between selected variables from the World Bank rankings and the number of newly registered companies in Poland will be discussed. Because in the Local Data Bank the latest data available in relation to the national statistics necessary for the completion of correlation analysis are for the year 2011, the time series were created only between the years 2004 and 2011. The data presented in the paper were downloaded from electronic databases provided by the World Bank and Central Statistical Office of Poland.

The conclusion of the paper proves that Poland has significantly moved in the ranking, and is now placed in 55th position, which is quite a success. This confirms that the process of starting up own business in Poland becomes less difficult, procedures are eased and time and cost conditions are improved.

Key Words: World Bank, Doing Business Report, entrepreneurship, SME sector.

